

Stichting Vrienden van Martinus

(Stichting Vrienden van de St. Martinuskerk Hoogland)

Strategie 2024 – 2028

(Revisie 2025-04)

Inhoud

Inleiding	3
1. Missie/visie.....	4
1.2 Doelstelling.....	4
1.3 Strategie.....	4
2. Huidige situatie.....	6
2.1 SWOT.....	6
2.2 Activiteiten	7
3. Organisatie.....	8
3.1 Bestuur	8
3.2 Algemene informatie	8
4. Financiën.....	9
4.1 Doelstelling.....	9
4.2 Het verwerven van gelden	9
4.3 Het beheer van de financiën	9

Inleiding

De missie van Stichting Vrienden van de Sint Martinuskerk is het duurzame behoud van de Martinuskerk in Hoogland.

Achtergrond

Het Rooms Katholieke DNA

Hoogland is vanuit de traditie een Rooms-Katholieke enclave in de protestantse omgeving van de Eemvallei. Hoogland vormt, zelfs na de door de Hooglanders ervaren “annexatie” door Amersfoort, nog steeds een hechte gemeenschap. Vele maatschappelijke organisaties in Hoogland komen voort vanuit initiatieven van of waren gelieerd aan de kerk/het Rooms Katholieke erfgoed, zoals de Rooms katholieke voetbalvereniging Hoogland (opgericht in 1946), fanfareorkest Sint Caecilia (opgericht in 1928), Concordia (gemeenschapshuis), een aantal afdelingen van de Zonnebloem, Leo’s Oord (bejaardentehuis) en de Katholieke Plattelands Jongeren – Hoogland (nu JOHO) die aan de basis staan van het Dorpsfeest Hoogland.

Ondanks het gegeven dat de actieve betrokkenheid bij en de band met de Rooms Katholieke kerk sterk is afgenomen en de gemeenschap verdere is gediversifieerd, zit de Rooms Katholieke gemeenschapszin nog steeds verankerd in het DNA van de Hooglandse gemeenschap en vormt het een onderscheidend aspect in de entiteit van de Hooglanders.

De vitaliteit van het DNA blijkt onder andere uit het grote aantal vrijwilligers voor de vele activiteiten die door dat Hooglandse gemeenschap worden georganiseerd (denk aan Dorpsfeest Hoogland, koningsdag en Carnaval) en de vele collectanten voor tal van wervingsacties voor de goede doelen.

In dat kader is de Sint Martinuskerk voor de Hooglanders een icoon en onderdeel van het culturele erfgoed. De bouw van de verschillende versies van de Sint Martinuskerk is met grote inzet (zowel financieel als fysiek) van de Hooglandse gemeenschap tot stand gekomen.

In 1696 stelde de vrouw van Emiclaer een stukje grond van vierhonderd roeden van de boerderij 'De Langenoord' beschikbaar waar een kerk werd gebouwd. In 1770 werd het waarschijnlijk houten kerkje verbouwd. In 1840 vond de tweede verbouwing plaats. In 1881 werd met de bouw van een nieuwe kerk begonnen en deze werd in de kerstnacht van 1882 in gebruik genomen. In 1945 werd de toren van de kerk op 19 april opgeblazen door de Duitse bezetters. Pas in 1955 is de kerk hersteld. Hiervoor zijn de oude stenen van de toren gebruikt en met de vrijwillige inzet van vele Hooglanders. (bron: Wikipedia)

Ontwikkelingen in de Rooms Katholieke kerk in Nederland

De actieve betrokkenheid van de Nederlandse bevolking bij de Rooms Katholieke kerk neemt sterk af. De actieve geloofsgemeenschappen worden kleiner, het aantal beschikbare priesters neemt af en het aantal vrijwilligers om de kerk/parochie te ondersteunen is beperkt. Tevens hanteert de Nederlandse Rooms Katholieke Kerk/ het Bisdomeen een vrij conservatieve benadering. Veranderingen die tot een aanwas van actieve gelovigen, priesters en vrijwilligers zou kunnen leiden worden daardoor niet bevorderd.

Deze ontwikkeling leidt ertoe dat de capaciteit van de kerken te groot is voor het aantal actieve gelovigen en dat de Rooms-katholieke kerk in Nederland steeds meer geloofsgemeenschappen probeert te concentreren en kerken sluit. Dit proces is al enige tijd gaande, in de vorm van sluitingen van de nabijgelegen Heilige Geest kerk (2013), de St. Henricus kerk (2014) en de Heilige Kruis kerk (2021).

De Hooglandse Martinusgeloofsgemeenschap maakt deel uit van de Parochie “Onze Lieve Vrouwe van Amersfoort” (OLVA). Hierin zijn naast geloofsgemeenschap van De Sint Martinus, de geloofsgemeenschap van De Sint Joseph (Hooglanderveen), de Sint Franciscus Xaverius (Amersfoort Centrum) en de Sint Ansfridus (Amersfoort Zuid) organisatorisch samengebracht.

De sterke afname in actieve gelovigen en beschikbaarheid van priesters doet zich ook voor in Amersfoort en Hoogland. Dit zorgt enerzijds voor dat de Amersfoortse en Hooglandse kerken te groot zijn voor het houden van een dienst met enige mate van intimiteit, en anderzijds dat de exploitatie- en onderhoudskosten steeds minder of niet worden gedekt door de inkomsten uit de kerkbalans en andere bronnen. Vooral nog is duidelijk dat er geen intenties zijn de St. Martinuskerk aan de eredienst te onttrekken en af te stoten.

De Stichting Vrienden van Sint Martinuskerk (VvM) is opgericht om ervoor te zorgen dat de Martinuskerk als icoon voor de Hooglandse gemeenschap wordt behouden, in welke vorm dan ook.

1. Missie/visie

1.2 Doelstelling

Stichting Vrienden van Sint Martinuskerk stelt zich ten doel het duurzame behoud van de Sint Martinuskerk (inclusief de pastorie, de spirituele tuin, als ook het kerkhof) in Hoogland als beeldbepalend bouwwerk en locatie voor het dorp.

1.3 Strategie

De strategie van de Stichting is erop gericht voorbereid te zijn op mogelijke besluiten van het de parochie OLVA cq het Bisdom Utrecht, die bepalend zijn voor de instandhouding van de Sint Martinuskerk, de pastorie, de tuin en het kerkhof.

Deze strategie omvat de volgende onderdelen:

- 1) Bewustzijn en draagvlakcreatie onder de Hooglandse bevolking
- 2) Strategische samenwerking met het parochiebestuur
- 3) Bewustzijn en draagvlakcreatie bij de gemeente Amersfoort
- 4) Het ontwikkelen van scenario's aan de hand van mogelijke ontwikkelingspaden
- 5) Het ontwikkelen van een business plan voor duurzame exploitatie van de Martinus
- 6) Het bevorderen van sociaal verbindende functie van de Martinuskerk

Ad 1) Bewustzijn en draagvlakcreatie onder de Hooglandse bevolking

- Stichting Vrienden van Martinus is een initiatief van bezorgde/ betrokken Hooglanders. Zij wordt vooralsnog geleid door een bestuur bestaande uit leden die een maatschappelijke of zakelijke achtergrond hebben. Historisch besef en behoud van waarden zijn belangrijke drijfveren voor het bestuur.
- Maatschappelijke ontwikkelingen (individualisering) bevorderen niet het behoud van cultureel erfgoed en waardering voor aspecten die medebepalend zijn voor de identiteit.
- Het bestuur vindt het van groot belang dat het streven van de Stichting wordt gesteund door een groot deel van de Hooglandse bevolking, en met name omarmd wordt door de jongere bevolking (jongvolwassenen).
- **Strategisch doel 1 van de Stichting is het bevorderen van het beleefde belang van de Sint Martinuskerk en het creëren van draagvlak onder de Hooglandse bevolking voor de duurzame instandhouding**

Ad 2) Strategische samenwerking met het parochiebestuur

- De Stichting heeft als uitdaging om betrokken of aangesloten te raken bij de strategische ontwikkelingen ten aanzien van het gebouwbeheer van de kerk. Op dit moment
 - o Heeft de Stichting nog geen formele en informele positie in dit proces
 - o Is de relatie tussen de Stichting en de OLVA Parochie beperkt.
- Dat maakt het lastig om strategieën te ontwikkelen en acties uit te voeren voor de toekomst.
- De Stichting denkt dat een goede band en samenwerking met het Parochiebestuur voor beide partijen positief kan uitwerken.
- **Strategisch doel 2 van de Stichting is het ontwikkelen van de band met het OLVA Parochiebestuur.**

Ad 3) Bewustzijn en draagvlakcreatie bij de gemeente Amersfoort

- Voor iedere gemeente is ruimte voor de bouw van woningen of andere voorzieningen een heikel punt. Indien het Bisdom Utrecht afstand neemt van de Sint Martinuskerk, heeft het gebouw, maar met name de grond een intrinsieke waarde, zowel voor de gemeente, woningbouwverenigingen als projectontwikkelaars.
- Randvoorwaardelijk kunnen de stedenbouwkundige en overige plannen een grote invloed hebben op de bestemming van de grond waarop de Sint Martinuskerk, inclusief parochiegebouw en tuin, staat. De pastorie is overigens een gemeentelijk monument, de kerk niet.
- **Strategisch doel 3 van de Stichting is het ontwikkelen van een band met de gemeente (het bestuur alsmede strategische ambtenaren) om invloed uit te oefenen op het omgevingsbeleid ter ondersteuning van de instandhouding van de kerk.**

Ad 4) Het ontwikkelen van scenario's aan de hand van mogelijke ontwikkelingspaden

- Als Stichting zijn wij afhankelijk van de plannen die het bisdom met de Sint Martinus geloofsgemeenschap en - kerk aan het ontwikkelen is. Gezien de ontwikkeling in enerzijds de afname van actieve kerkgangers, de beperkte beschikbaarheid van priesters en de mogelijke begrotingstekorten bij de Parochie zal het Bisdom vroeg of laat moeten ingrijpen en het aantal geloofsgemeenschappen moeten terugbrengen. Sluiting van kerken ligt daarbij voor de hand.
- De vraag is welke keuzes het Bisdom daarin gaat maken, wanneer zij deze gaat maken en welke impact dit kan/gaat hebben op de toekomst van de Sint Martinuskerk. De volgende vraag is of en zo ja welke acties de Stichting kan ondernemen om het voortbestaan te borgen en wat daarvoor, in welke fase moet worden gedaan.
- Ad 2) heeft ten doel de band met OLVA te ontwikkelen, om zodoende meer inzicht te krijgen en mogelijke toekomstscenario's.
- **Strategisch doel 4 van de Stichting is het ontwikkelen van toekomstscenario's, inclusief, per scenario, een strategie voor de Stichting om voorbereid te zijn op mogelijke risico's voor het voortbestaan van de kerk.**

Ad 5) Het ontwikkelen van een businessplan voor duurzame exploitatie van de Martinus

- Het duurzaam voortbestaan van de Sint Martinuskerk kost geld. Deze variëren van gebouw/instandhoudingskosten (korte, middellang en lange termijn) en operationele kosten, zoals klein onderhoud, energie, schoonmaak etc. Indien het Bisdom de kerk aan de eredienst wil onttrekken, dan is het van belang dat de Stichting voorbereid is om de kerk voor de Hooglandse gemeenschap in stand en beschikbaar te houden.
- **Strategisch doel 5a van de stichting is het verkrijgen van inzicht in de operationele en (lange en korte termijn) onderhoudskosten van de kerk**
- **Strategisch doel 5b is het ontwikkelen van een businessplan voor de duurzame instandhouding van de kerk**

- **Strategisch doel 5c van de stichting is het verwerven van geld zodat de Stichting in staat is de kerk duurzaam te behouden voor de Hooglandse gemeenschap**

Ad 6) Het bevorderen van sociaal verbindende functie van de Martinuskerk

- De Stichting streeft ernaar om het belang, dat de Hooglandse gemeenschap hecht aan de St. Martinuskerk te versterken. Dat kan alleen indien de kerk een prominente rol vervult in de gemeente, niet alleen in haar religieuze functie, maar vooral ook als ontmoetingsplaats en als facilitator van evenementen. De Stichting ambieert geen rol als event manager, maar wil events wel stimuleren en faciliteren. Deze events moeten niet alleen als doel hebben om de Hooglandse gemeenschap te verbinden, maar ook tot een positieve bijdrage leiden voor de instandhouding van de kerk. De Stichting wil hierin optrekken met de OLVA Parochie, andere Hooglandse Stichtingen, ondernemers, vrijwilligers en de gemeente Amersfoort.
- **Strategisch doel 6 van de Stichting is het stimuleren van de sociaal verbindende functie van de Sint Martinuskerk door randvoorwaarden te ontwikkelen die het gebruik en de functie van de Kerk voor de Hooglandse gemeenschap versterken en daarmee tevens een inkomensstroom genereren voor de duurzame instandhouding van de kerk.**

2. Huidige situatie

2.1 SWOT

Uit verslag van de Singelsessie:

Sterke punten:

- VvM heeft (potentiële) netwerk
- VvM heeft Ambassadeurs
- VvM heeft kennis van lokale gemeenschap
- VvM heeft binding met de gemeenschap
- VvM is gedreven cq potentie
- VvM heeft Wintersferen laten doorgaan
- VvM is daadkrachtig op projecten
- VvM kan dingen organiseren
- VvM heeft morele positie
- VvM heeft belang van Hoogland als insteek
- VvM heeft Expertise
- VvM heeft potentie in de club; van praktisch tot strategisch
- VvM is Inhoudelijk complementair
- VvM staat bijna in de startblokken
- Er is een club

Zwakke punten:

- VvM moet werken aan communicatie en PR
- VvM moet donateurs behouden
- Betere bekendheid VvM bij dorpsbevolking
- VvM denkt wat er leeft binnen de Hooglandse bevolking
- VvM heeft geen inzicht in exploitatie
- VvM heeft geen inzicht in onderhoudstekorten
- VvM heeft nog geen geld
- VvM is geen eigenaar van gebouw
- VvM heeft altijd maar mitsen en maren
- VvM kan niet goed doorpakken
- Er ontbreekt een strategie

- Van missie en visie naar actie
- VvM leeft in onzekerheid
- VvM heeft geen inzicht in situatie
- VvM heeft geen vinger aan de pols

Mogelijkheden voor VvM:

- Ambassadeurs
- Donateurs
- Externe fondsen werven
- OLVA wil samenwerken
- Hooglanders meer betrokken maken met de kerk
- Hooglandse bevolking wil Martinus behouden
- Groter draagvlak gemeenschap
- Samenwerking Stakeholders, OLVA/ Bisdom
- Vrij om doelstelling uit te dragen
- Denktank voor OLV

Bedreigingen:

- Geen geld
- Beperkte, kas, middelen
- Afhankelijkheid OLVA, Locatieraad
- OLVA ziet VvM niet als partner
- Martinus is in zeer slechte staat, niet duurzaam te beheren
- OLVA neemt afscheid van Martinus
- Externe partij heeft plannen met Martinus
- OLVA geeft geen ruimte aan exploitatie plannen
- Martinus is niet belangrijk genoeg
- Omgeving heeft geen belang in ontwikkeling Martinus

2.2 Activiteiten

Uit te voeren activiteiten gekoppeld aan de in 1.2 geformuleerde strategische doelen:

Ad1) Bewustzijn en draagvlakcreatie onder de Hooglandse bevolking

- 1) Ontwikkelen communicatiestrategie en -plan
- 2) Uitvoeren communicatieplan
- 3) Ontwikkelen samenwerking met JOHO en andere Hooglandse organisaties
- 4) Rand voorwaardelijke ondersteuning aan initiatieven die het belang van de Martinus voor de gemeenschap versterken (voorbeeld: Wintersferen, de verlichting van de toren, de film avonden, het Gospelconcert en het midzomer tuinfeest)

Ad 2) Strategische samenwerking met het parochiebestuur

- 1) Voeren van gesprekken met het bestuur van de OLVA
- 2) Bepalen gezamenlijk belang en ruimte voor actieve betrokkenheid VVM
- 3) Uitwisseling kennis en informatie

Ad 3) Bewustzijn en draagvlakcreatie bij de gemeente Amersfoort

- 1) Voeren van gesprekken met Gemeente Amersfoort
- 2) Onderhouden relaties met gemeentelijke beleidsmedewerkers, wethouders en politieke partijen

Ad 4 Het ontwikkelen van scenario's aan de hand van mogelijke ontwikkelingspaden Afhankelijk van resultaat Ad 2):

- 1) Ontwikkelen van toekomstscenario's

Ad 5 Het ontwikkelen van een business plan voor duurzame exploitatie van de Martinus
Afhankelijk van resultaat Ad 2) en Ad 4):

- 1) Het verkrijgen van inzicht in de operationele en onderhoudskosten van de kerk
- 2) Ontwikkelen van een business plan voor duurzame instandhouding van de kerk
- 3) Het ontwikkelen van een fundraising plan om slagkracht te verkrijgen en mogelijke kosten te kunnen dekken.

Ad 6 (Het bevorderen van sociaal verbindende functie van de Martinuskerk)

- 1) In lijn met de het ondersteunen van de Wintersferen wordt bepaald of randvoorwaarden kunnen worden bepaald om dergelijke evenementen meer frequent te laten organiseren.

3. Organisatie

3.1 Bestuur

De Stichting is in 2017 opgericht met als doel de kerk duurzaam beschikbaar te houden voor de Hooglandse gemeenschap, ook als de eredienst aan de kerk wordt onttrokken. Daar waar in de eerste jaren de nadruk lag op het werven van legaten en donaties, naast het organiseren van events, is in 2023 gestart met het ontwikkelen van een nieuwe strategische oriëntatie. Deze strategische oriëntatie was noodzakelijk gezien de heroriëntatie binnen het Bisdom, die kan leiden tot het afstoten van een of meerdere kerken binnen de OLVA.

Begin 2024 heeft een strategische sessie plaatsgevonden. Tevens zijn nieuwe Hooglanders met complementaire kennis en vaardigheden toegetreden tot het bestuur.
Dit strategisch beleidsplan is een eerste resultaat van deze professionaliseringsslag.

Het bestuur bestaat begin 2024 uit:

Voorzitter:	Paul Manders
Secretaris:	Rob Goeman
Penningmeester:	Henk Kruisselbrink
Bestuursleden:	Albert Schoonderbeek
	Jan de van der Schueren
	Pieter de Bekker
	Caspar Duijvestein

Het bestuur wordt ondersteund door Ambassadeurs, met vele persoonlijke en bestuurlijke connecties in de Hooglandse gemeenschap:

Ad van Dijk
Sjaak van Wegen

De kascontrole commissie:

Twee externe leden die jaarlijks door het bestuur worden benoemd

3.2 Algemene informatie

Adres: Breeland 116

Hoogland

Email: info@vriendenvanmartinus.nl

Bank: NL38 RABO 0317 9978 66

KvK: 685 13 356
RSIN: 8574.78.084

4. Financiën

4.1 Doelstelling

Het doel van de Stichting Vrienden van Martinus is om een financiële basis te creëren voor de doelstellingen die zij nastreeft, namelijk het duurzaam beschikbaar houden van de St.Martinuskerk voor en als bindende factor binnen de Hooglandse gemeenschap.

4.2 Het verwerven van gelden

Het werven van gelden vindt plaats door:

- 1) Donateurschap
- 2) Legaten
- 3) Positief rendement op vermogen (laag risico dragend)
- 4) Positief rendement op door VvM ondersteunde initiatieven

Het doel voor het financieel beleid zijn:

- 1) Het aantal donateurs uit te breiden
- 2) Ten aanzien van de Legaten: belangrijk hierbij is dat het legaatgevers duidelijk moet zijn wat met hun legaten wordt gedaan, indien deze niet aan de aanschaf en/of exploitatie / instandhouding van de Sint Martinuskerk kan worden besteed. Hiertoe zal eerst een duidelijke visie moeten worden ontwikkeld, voordat legaten worden verworven.
- 3) Een aanzienlijk deel van de liquide middelen onder te brengen in rente genererende bancaire producten
- 4) Daar waar de VvM initiatieven, voortkomend uit de strategische doelen ondersteunt, wil VvM meedelen in de financiële baten van deze initiatieven (denk aan positieve opbrengst Wintersferen)

4.3 Het beheer van de financiën

Het financieel beheer is opgedragen aan de penningmeester. Zij/hij legt aan het bestuur ter besluitvorming voor:

- De jaarlijkse begroting
- De jaarlijkse balans en winst/verliesrekening, voorzien van de bevindingen van de kascontrolecommissie.

Maandelijks voorziet de penningmeester het bestuur van een financiële update.

Aan alle uitgaven die de penningmeester doet ligt een besluit van het bestuur ten grondslag, met uitzondering van kleine uitgaven zoals declaraties van bestuurskosten.

Het bestuur besluit evenzeer over de algemene uitgangspunten van het beleggingsbeleid.